Gemeente Culemborg

Adviesrecht gemeenteraad onder de Omgevingswet

Culemborg

Versie 17 december 2024
Djumanummer: 1728287/1741623

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Adviesrecht gemeenteraad onder de Wabo en de Wro 3

3. Adviesrecht gemeenteraad onder de Omgevingswet 3

3.1 Rol gemeenteraad 3

3.2 Categorieën van activiteiten waarbij de raad haar adviesrecht wil uitoefenen 4

Bijlage 1: Categorieën waarvoor geen vvgb is vereist (vastgesteld 8 juni 2011) 5

Bijlage 2: Voorbeelden adviesrecht gemeenteraad VNG 6

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Een van de nieuwe instrumenten van de omgevingswet is het Omgevingsplan dat onder andere de voormalige bestemmingsplannen vervangt. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft gevolgen voor de betrokkenheid van de gemeenteraad bij wijzigingen van het Omgevingsplan voor initiatieven die daar niet in passen.

2. Adviesrecht gemeenteraad onder de Wabo en Wro

Onder de voormalige wetgeving, de Wabo en Wro, was vastgelegd dat de gemeenteraad bestemmingsplannen vaststelt en een verklaring van algemene bedenkingen afgeeft als er sprake is van een omgevingsvergunning uitgebreide procedure. Voor die laatste categorie zijn er categorieën van gevallen aangewezen, waarvoor de raad een algemene verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven (besluit d.d. 8 juni 2011). Deze algemene verklaring van geen bedenkingen, bood het college de basis om te besluiten over deze vergunningen in plaats van de gemeenteraad.

3. Adviesrecht gemeenteraad onder de Omgevingswet

Onder de Omgevingswet is deze systematiek gewijzigd. De gemeenteraad moet specifieke gevallen aanwijzen waarover zij wil adviseren, wil zij zeggenschap kunnen uitoefenen. Dit advies is bindend. Voor dit adviesrecht komen alleen initiatieven in aanmerking die niet in het omgevingsplan passen. Deze kunnen mogelijk worden gemaakt met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa), tenzij de omgeving belemmerend werkt voor de ontwikkeling of als de ontwikkeling een uitstraling op de omgeving heeft. Dat laatste geldt vooral voor de grotere initiatieven, zoals de realisatie van windmolens. In die situaties is een aanpassing van het Omgevingsplan nodig, waarbij de gemeenteraad wel standaard het bevoegd gezag is. Periodiek zal deze wijziging van het Omgevingsplan nieuwe stijl gaan plaatsvinden, waarin ook de verleende buitenplanse omgevingsplanactiviteiten worden verwerkt. Een aanpassing van het gehele Omgevingsplan gebeurt dan in principe niet meer per project. Kleine, partiele herzieningen van het Omgevingsplan zullen niet meer plaatsvinden maar met een buitenplanse opa mogelijk gemaakt. Ook onder de Omgevingswet geldt dat gemotiveerd moet worden waarom medewerking wordt verleend aan een bopa. Elke aanvraag zal dus getoetst worden aan bestaand beleid of uitgangspunten, eventueel vastgesteld voor een specifieke locatie of in de Omgevingsvisie. De gemeenteraad stelt deze kaders vast. Het college geeft daar uitvoering aan door het verlenen van de bopa die passend is binnen deze kaders.
Voor deze buitenplanse opa geldt onder de Omgevingswet de reguliere procedure van 8 weken, tenzij het college de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing heeft verklaard of de initiatiefnemer hierom heeft verzocht. Wanneer de raad haar adviesrecht wil uitoefenen, wordt de beslistermijn van 8 weken verlengd met 4 weken naar 12 weken. Er blijft dan nog steeds sprake van een reguliere procedure. De aanpassing van het Omgevingsplan, wel een uitgebreide procedure, volgt dan later.

3.1. Rol gemeenteraad

De rol van de gemeenteraad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten is onder de Omgevingswet van een geheel ander karakter. Waar onder de oude wetgeving in principe alles besloten moest worden door de gemeenteraad, tenzij anders aangewezen in de vvgb, is het onder de Omgevingswet noodzakelijk dat de gemeenteraad specifieke gevallen aanwijst waarop zij haar adviesrecht wil

uitoefenen. Mocht de raad geen gevallen aanwijzen, dan heeft ze geen zeggenschap over omgevingsplanactiviteiten die niet passen in het omgevingsplan.

3.2. Categorieën van activiteiten waarbij de raad haar adviesrecht wil uitoefenen

De invoering van de Omgevingswet in Culemborg is zoveel mogelijk beleidsneutraal vormgegeven. Hiervoor is de lijst met categorieën voor een verklaring van geen bedenkingen, zie bijlage 1, omgezet naar een lijst van categorieën van activiteiten waar de raad haar adviesrecht op wil uitoefenen. Als extra categorie is toegevoegd dat het college buitenplanse opa's kan voordragen aan de gemeenteraad, ook als dit volgens de andere categorieën niet nodig is, zodat de raad te allen tijde in positie kan worden gebracht. Met het raadsbesluit van 6 oktober 2022 is aldus besloten. In het kader van de actualisatie van deze lijst met activiteiten nu de Omgevingswet van kracht is zijn aan de lijst met activiteiten binnen de bebouwde kom activiteiten e. en f. toegevoegd en buiten de bebouwde kom activiteit d.

Het college zal de gemeenteraad periodiek informeren over de verleende buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Daarmee wordt de gemeenteraad ook in de gelegenheid gesteld deze werkwijze te evalueren en bestaat de mogelijkheid deze werkwijze, zo nodig, aan te passen.

De categorieën van activiteiten waarvoor de raad haar adviesrecht wil uitoefenen zijn als volgt:

Activiteiten binnen de bebouwde kom:

a. Activiteiten voor een woonfunctie op het bedrijventerrein Pavijen, inclusief de transformatie van Pavijen I naar wonen;
b. Activiteiten voor recreatieve doeleinden en maatschappelijke doeleinden op het bedrijventerrein Pavijen;
c. Activiteiten voor kleinschalige werkfuncties (detailhandel, horeca, dienstverlening) met een milieucategorie van 3.1 of hoger indien niet gesitueerd op het bedrijventerrein Pavijen;
d. Activiteiten op het bedrijventerrein Pavijen als er sprake is van overschrijding van de toegestane milieucategorie;
e. Activiteiten gericht op de bouw van 20 of meer woningen;
f. Activiteiten die substantieel (zulks naar het oordeel van het college) openbare ruimte toevoegen aan het bestaande areaal van de gemeente;
g. Activiteiten (niet nader gespecificeerd) op voordracht van het college.

Activiteiten buiten de bebouwde kom:

a. Activiteiten voor de vestiging of uitbreiding van intensieve landbouwbedrijven;
b. Activiteiten gericht op het uitbreiden van niet-agrarische bedrijven met meer dan 20% van het bebouwde oppervlak of meer dan 500 m^2;
c. Activiteiten die niet vallen binnen de reikwijdte van een beleidsnota of visie, zoals de nota voormalige agrarische bebouwing, de nota parkeernormen etc.;
d. Activiteiten die substantieel (zulks naar het oordeel van het college) openbare ruimte toevoegen aan het bestaande areaal van de gemeente;
e. Activiteiten (niet nader gespecificeerd) op voordracht van het college.

Bijlage 1: Categorieën waarvoor geen vvgb is vereist: (vastgesteld 8 juni 2011)

Besluit de volgende gevallen aan te wijzen waarin geen verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 6.5, derde lid, Besluit omgevingsrecht is vereist:

Activiteiten binnen de bebouwde kom:
a. activiteiten voor woonfuncties, mits niet gesitueerd op het bedrijventerrein;
b. activiteiten voor recreatieve doeleinden, maatschappelijke doeleinden mits niet gesitueerd op een bedrijventerrein;
c. activiteiten voor nutsvoorzieningen;
d. activiteiten voor kleinschalige werkfuncties (detailhandel, horeca, dienstverlening) tot maximaal milieucategorie 2, mits niet gesitueerd op een bedrijventerrein;
e. activiteiten voor bedrijfsfuncties op een bedrijventerrein mits er geen overschrijding van de toegestane milieucategorie plaatsvindt;
f. activiteiten voor infrastructurele werken, verkeer en vervoer, water, parkeren, groen en natuur
g. activiteiten voor evenementen;
h. bouwwerken geen gebouw zijnde;

Activiteiten buiten de bebouwde kom:
i. activiteiten voor nieuw vestiging of uitbreiding van grondgebonden landbouwbedrijven;
j. activiteiten voor vernieuwen, veranderen of uitbreiden van bestaande dienst- en burgerwoningen en aan huis gebonden beroep- en bedrijfsactiviteiten;
k. activiteiten voor het eenmalig uitbreiden van een niet agrarisch bedrijf tot maximaal 20% van het bebouwde oppervlak tot een maximum van 500 m2;
1, activiteiten voor extensieve recreatie;
m. activiteiten voor behoud en ontwikkeling van natuur;
n. activiteiten voor evenementen met een maximale tijdsduur van 1 week;
o. activiteiten voor het aanpassen van bestaande infrastructuur;
p. activiteiten voor openbare nutsvoorzieningen;
q. activiteiten voor bouwwerken geen gebouw zijnde;
r. activiteiten vallend binnen de reikwijdte van de nota wonen en werken in het buitengebied;
s. activiteiten vallend binnen de beleidsnotitie schuilstallen.

Bijlage 2: Voorbeelden adviesrecht gemeenteraad VNG

Voorbeelden van omgevingsplanactiviteiten, waarbij de gemeenteraad gebruik wil maken van zijn adviesbevoegdheid kunnen zijn:

• het bouwen van meer dan [20] woningen binnen de bebouwde en meer dan [5] woningen buiten de bebouwde kom;
• het vergroten van als zodanig bestemde (bedrijfs)woningen tot 600 m3;
• een antenne-installatie hoger dan 50 m;
• het gebruiken van een recreatiewoning voor permanente bewoning;
• het uitbreiden met maximaal [20 %] van de oppervlakte van sportvelden, recreatieterreinen en begraafplaatsen en de daarop aanwezige bebouwing mits de omvang van de bebouwing na de uitbreiding in overeenstemming is met de aard en de capaciteit van de terreinen;
• het uitbreiden van bestaande niet-agrarische bedrijven met [15%];
• projecten ten behoeve van extensieve recreatie, inclusief de daarbij behorende voorzieningen (zoals paden, ontsluiting en groen);
• het realiseren van windmolenparken en weiden met zonnepanelen;
• het uitbreiden of oprichten van bebouwing in en nabij natuurgebieden [x], [y] en [z] of van een bepaald omvang/inhoud;
• indien de activiteit niet past binnen de doelen van het omgevingsplan;
• indien de activiteit niet past binnen de (overige) door de gemeenteraad gestelde kaders;
• indien de activiteit in strijd is met regel [x] [y] [z] van het omgevingsplan.

Bron: VNG (2020) Handreiking Adviesrecht gemeenteraad bij afwijkingen van het Omgevingsplan